DENDROLOGICKÝ POSUDOK

ODBORNÉ POSÚDENIE DREVÍN

Spracovateľ :

Ing. Jana Bačová

– zapísaná pod číslom F225/2021 ako fyzická osoba v zozname odborne spôsobilých osôb podľa § 55 zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny a je oprávnená vyhotovovať dokumentáciu ochrany prírody a dokumenty starostlivosti o dreviny.

OBSAH

1. Úvod.....2
   1.1 Identifikačné údaje území.....2
   1.2 Vymedzenie dendrologicky hodnoteného územia a dôvod spracovania dendrologického prieskumu 2
   1.3 Účel a obsah spracovania dendrologického prieskumu 3
   1.4 Dátum spracovania.....3
   1.5 Prehľad podkladov 3
2. Postup inventarizácie, hodnotenia zdravotného stavu drevín a spracovania dendrologického prieskumu.....4
3. Charakteristika územia a hodnotených drevín 8
4. Výsledky a záverečné zhodnotenie 8

Prílohy:

FOTODOKUMENTÁCIA
TABUĽKA

1. ÚVOD

1.1 IDENTIFIKAČNÉ ÚDAJE ÚZEMIA

Kraj	Bratislavský
Okres	Bratislava III
Obec	Bratislava – Rača, Bratislava - Vajnory
Katastrálne územie	Rača, Vajnory
Pozemok	C KN parc.č. 3180/21 k.ú. Rača C KN parc.č. 3180/2 k.ú. Rača C KN parc.č. 3180/22 k.ú. Rača C KN parc.č. 3180/14 k.ú. Rača C KN parc.č. 2757 k.ú. Vajnory
Vlastník parciel	Alto RE SPV 6, s.r.o., Bottova 1/1, 811 09 Bratislava
Stupeň ochrany	1. Stupeň (všeobecná ochrana prírody a krajiny)
Pamiatková ochrana	Nie

1.2 VYMEDZENIE DENDROLOGICKY HODNOTENÉHO ÚZEMIA A DÔVOD SPRACOVANIA DENDROLOGICKÉHO PRIESKUMU

Odborne hodnotené dreviny sa nachádzajú na pozemkoch reg. C KN parc.č. 3180/21, C KN parc.č. 3180/2, C KN parc.č. 3180/22 , C KN parc.č. 3180/14 k.ú. Rača , a na pozmku reg. C KN parc.č. 2757 k.ú. Vajnory . Dreviny rastú v oplotenom areáli vo vlastníctve spološnosti Alto RE SPV 6, s.r.o., Bottova 1/1, 811 09 Bratislava. O dreviny rastúce v riešenom území nebolo predchádzajúcim majiteľom pozemku riadne starané sa, z veľkej časti sa jedná o náletové dreviny rastúce v nevhodných pôdnych podmienkach.

Cieľom odborného prieskumu je odborný posudok, ktorý obsahuje vyhodnotenie aktuálneho zdravotného stavu, stupeň poškodenia, sadovnícku hodnotu a odporúčanie pestovateľských opatrení u riešených drevín vytýčených v projektovej dokumentácii.

Účelom odborného posúdenia je poskytnutie kompletných, detailných a odborných informácií o súčasnom stave hodnotených drevín, a zároveň tento posudok môže pôsobiť ako podklad pre vydanie výrubového rozhodnutia príslušným nadradeným orgánom ochrany prírody a krajiny.

V zmysle zákona č. 543/2002 z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon“) podľa § 47 ods. 2, kde je presne definované, že vlastník pozemku je povinný sa o dreviny starať, je vhodné, aby na drevinách rastúcich v riešenom území boli vykonané odborné práce bližšie špecifikované v dendrologickom posudku. Navrhovaný výrub hodnotených stromov vyplýva zo zlého zdravotného stavu drevín.

Podľa § 47 ods. 3 zákona 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov, je potrebný súhlas orgánu ochrany prírody, ak tento zákon neustanovuje inak. Súhlas na výrub dreviny sa môže v odôvodnených prípadoch vydať len po posúdení ekologických a estetických funkcií dreviny a vplyvov na zdravie človeka a so súhlasom vlastníka alebo správcu, prípadne nájomcu, ak mu takéto oprávnenie vypláva z nájomnej zmluvy, pozemku, na ktorom drevina rastie, ak žiadateľom nie je jeho vlastník, správca alebo jeho nájomca a po vyznačení výrubu dreviny.

1.3 ÚČEL A OBSAH SPRACOVANIA DENDROLOGICKÉHO PRIESKUMU

Dendrologický prieskum a odborné posúdenie drevín bolo spracované na základe žiadosti vlastníka pozemku, vzhľadom na vec, že o daný pozemok a teda aj dreviny sa dlhodobo nestaralo.

Dendrologický prieskum bude slúžiť ako podklad k žiadosti o vydanie súhlasu na výrub drevín. Spracovaná dokumentácia dokladuje existujúce zastúpenie drevín v riešenom území, ich druhovú skladbu, priestorové umiestnenie, zdravotný stav a spoločenskú hodnotu.

Dendrologický prieskum je spracovaný podľa zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov a vyhlášky MŽP SR č. 170/2021 Z.z., ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov.

Súčasťou dendrologického prieskumu je návrh spoločenskej hodnoty podľa § 42 vyhlášky MŽP SR č. 170/2021 Z.z., ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov.

1.4 DÁTUM SPRACOVANIA

Terénny prieskum ako aj spracovanie dokumentácie boli zrealizované v mesiaci august roku 2023.

1.5 PREHĽAD PODKLADOV

Pri spracovaní dendrologického prieskumu boli použité nasledujúce podklady:

- Katastrálna mapa a listy vlastníctva dotknutých parciel
- Zákon č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov
- Vyhláška č. 170/2021 Z.z., ktorou sa vykonáva zákon, (ďalej len „ vyhláška “)
- Obce a ochrana drevín, ŠOP SR, 2003
- STN 83 7010 Ošetrovanie, udržovanie a ochrana stromovej vegetácie, 2005
- Arboristické štandardy „ Hodnotenie stavu stromov “ (Návrh, AOPK ČR, 2015)
- Terénny prieskum

2. POSTUP INVENTARIZÁCIE, HODNOTENIA ZDRAVOTNÉHO STAVU DREVÍN A SPRACOVANIA DENDROLOGICKÉHO PRIESKUMU

Inventarizácia a spoločenské hodnotenie drevín rastúcich mimo les boli vypracované štandardnými postupmi v zmysle platnej legislatívy.

Podľa § 22 ods. 8. písm. d) vyhlášky je predmetom hodnotenia – druh dreviny, počet, zdravotný stav, obvod kmeňa meraný vo výške 130 cm nad zemou alebo tesne pod miestom jeho rozkonárenia, ak túto výšku nedosahuje, alebo výmera krovitého porastu.
Prípravné práce boli zamerané na získanie podkladov, obhliadku terénu a spracovanie metodiky inventarizácie drevín.

Vlastná inventarizácia drevín pozostávala z dvoch etáp:

- Terénny prieskum – pozostával z inventarizácie drevín v dendrologickom hodnotenom území. Každej nameranej drevine v mape zodpovedá bod, ku ktorému prislúcha osobitné poradové číslo. V rámci inventarizácie boli zisťované základné dendrometrické charakteristiky. Zistené údaje boli zapísané do inventarizačnej tabuľky priamo v teréne. Týmto spôsobom sa získala základná podkladová mapa s lokalizáciou stromov v hodnotenom území s tabuľkovou databázou nameraných a hodnotených údajov.
- Spracovanie výstupov pozostávalo z vypracovania zoznamu inventarizovaných drevín s hodnotiacou inventarizačnou tabuľkou, grafickým výstupom a textovou správou.

Inventarizačná tabuľka obsahuje nasledujúce údaje :

- **PORADOVÉ ČÍSLO (P.Č.)**

Je priradené ku každému stromu a je zhodné s označením.

- **DRUH (DRUH)**

Je určený na základe rodového a druhového mena drviny (prípadne aj kultivaru), ktorý je zapísaný do tabuľky latinským názvom bez uvádzania autora. V prípade, že nebolo možné určiť druh, zistil sa aspoň jej príslušnosť k rodu (sp.).

- **OBVOD KMEŇA STROMU (OBVOD KMEŇA)**

Podľa § 22 vyhlášky č. 170/2021 Z.z. obvod kmeňa stromu sa meria vo výške 1,3 m nad zemou. Pri stromoch, ktoré sa rozkonárujú vo výške menšej ako 130 cm, sa meria obvod kmeňa tesne pod jeho rozkonárením. Zisťuje sa meraním pomocou pásma. Uvádza sa v centimetroch (cm) s presnosťou na 1 cm.

- **SADOVNÍCKA HODNOTA (SAD. HOD.)**

Sa určuje pomocou 5 – bodového klasifikátora podľa metodiky Machovca

(1982).

1 – NEVYHOVUJÚCE DREVINY – dreviny veľmi silne poškodené, choré, silne napadnuté škodcami alebo chorobami, zvlášť takými, ktoré zdravotne ohrozujú okolité zdravé porasty, dreviny odumierajúce a odumreté, a hlavne dreviny, ktoré ohrozujú bezpečnosť návštevníkov alebo dreviny, ktoré ohrozujú svojou existenciou kvalitu okolitých cennejších jedincov (napr. dreviny vrastajúce do korún kvalitných a zvlášť svetlomilných hodnotných stromov) a dreviny inak ohrozujúce daný priestor a jeho vývoj. Pri riešení sadovníckych úprav je na týchto plochách nutné tieto dreviny okamžite resp. v čo najkratšej dobe odstrániť. Odstránenie je nutné bez ohľadu na akékoľvek zásahy. **Index poškodenia 0,2-0.**

2 – DREVINY PODPRIEMERNEJ HODNOTY – dreviny značne poškodené, veľmi vysoko vyvetvené bez predpokladu obrastania po presvetľovacích prebierkach, dreviny staré a málo vitálne, výrazne presychajúce, s dutinami, prípadne inak silne poškodené. Predpoklady ďalšieho vývoja sú ako v čase, tak aj v kvalite značne obmedzené. Zlepšenie kvality nemožno predpokladať. –nesmú to však byť dreviny ohrozujúce bezpečnosť ľudí alebo zdravie perspektívnych porastov. Pri vyhliadkových úpravách sa počíta s ich postupným odstránením. Výnimky tvoria len dendrologicky unikátne dreviny, chránené stromy a pod., ktoré sa ponechajú na dožitie. **Index poškodenia 0,6-0,4.**

3 – DREVINY PRIEMERNEJ HODNOTY – dreviny zdravé, resp- len mierne poschnuté, ale bez chorôb a škodcov, hlavne takých, kde hrozí ich rozšírenie. Tvarovo sa môžu líšiť aj podstatne od typu. Patria sem napríklad dreviny vysoko vyvetvené, aj také, ktoré majú schopnosť na kmeni obrastať, resp. sú i v tejto podobe esteticky únosné. Patria sem tiež dreviny menšieho vzrastu, ktoré nedosahujú ani polovicu predpokladanej veľkosti. Rovnako u tejto kategórie musí byť predpoklad udržania po radu desaťročí pri zachovaní, prípadne i zlepšenie bodovej hodnoty.

Veľmi často sú to dreviny, z ktorých je možno postupne vymodelovať kvalitnejšie porasty. Pri riešení sadovníckych úprav a u tejto kategórie drevín počíta s tým, že sa podľa potreby ponechajú pre Ďalší rozvoj, resp. tam, kde to sadovnícky a výchovný zámer vyžaduje, sa odstránia. **Index poškodenia 0,8.**

4 – VEĽMI HODNOTNÉ DREVINY – zdravé dreviny, typického tvaru zodpovedajúce príslušnému taxónu, nanajvýš len nepatrne narušené alebo poškodené (napr. bez konárov najspodnejšieho poschodia, s menšími voľnými priestormi v korune a pod.), veľkostne plne vyvinuté, ako dreviny ohodnotené piatimi bodmi. Svojou funkciou pri udržaní kvality musia plniť ešte radu desaťročí. Aj túto kategóriu drevín je nutné maximálne chrániť za cenu zmeny v usporiadaní priestoru, v ktorom sa nachádzajú. K ich odstráneniu možno pristúpiť len v celkom výnimočných prípadoch. **Index poškodenia je 1.**

5 – NAJHODNOTNEJŠIE DREVINY– ide o absolútne zdravé dreviny, nepoškodené, tvarovo i celkovým habitom zodpovedajúce druhu, rozkonárené až k zemi, veľkostne až úplne vyvinuté (presahujúce najmenej polovicu dosiahnuteľnej výšky a tomu zodpovedajúcej šírky koruny), avšak ešte v plnom raste a vývoji. Dreviny tejto kategórie musia mať predpoklad plniť svoje funkcie ešte po celú radu desaťročí. Je ich potrebné na danom stanovišti zachovať v maximálnej možnej miere i za cenu prehodnotenia a pretvorenia sadovníckych úprav, plánovanej zástavby a pod. **Index poškodenia je 1.**

- **PARCELA, KATASTRÁLNE ÚZEMIE**

Parcela a katastrálne územie, v ktorom je drevina lokalizovaná

- **POZNÁMKA (POZNÁMKA)**

V poznámke sa uvádzajú ďalšie doplňujúce informácie o drevine resp. stanovišti, na ktorom drevina rastie. Ide o slovný popis skutočnosti súvisiacich napríklad s tvarom habitu, poškodením dreviny, jej funkciou a pod.

- **NAVRHOVANÝ ZÁSAH (ZÁSAH)**

Uvádza vhodné pestovateľské opatrenie, ktoré je doporučené na základe zistených údajov. Zoznam navrhovaných opatrení je uvedený v tabuľkách pomocou skratiek.

SPOLOČENSKÁ HODNOTA DREVÍN

Spoločenská hodnota drevín navrhovaných na výrub bola stanovená podľa Zákona 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov a v súlade s vyhláškou MŽP SR č. 170/2021 Z.z., ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov. Spoločenská hodnota drevín sa určí podľa druhu a veľkosti. Aktuálnu výšku spoločenskej hodnoty upravuje Vyhláška MŽP SR č. 170/2021 Z.z

- **PORADOVÉ ČÍSLO (PČ)** prebrané z inventarizácie
- **DRUH (LATINSKÝ NÁZOV**) prebrané z inventarizácie
- **SKUPINA DREVÍN (SKUPINA)** podľa prílohy č.36 k Vyhláške č. 170/2021 Z.z.,

Skupiny drevín I. – polovždyzelené a vždyzelené listnaté dreviny

Skupina drevín II. – ihličnaté dreviny

Skupina drevín III. – listnaté opadavé dreviny

Pri stanovení spoločenskej hodnoty stromov boli použité nasledovné údaje.

- **OBVOD KMEŇA (OK)** – prebrané z inventarizácie. Uvedený v centimetroch (cm)
- **VÝŠKA STROMU a VÝŠKA NASADENIA KORUNY (VÝŠKA)** – prebrané z inventarizácie. Uvedená v metroch (m)

Pri určení spoločenskej hodnoty krov boli použité rovnaké údaje až na:

- **SPOLOČENSKÁ HODNOTA (SPOL. HOD.)** určená podľa prílohy č. 36 k vyhláške č. 170/2021 Z.z., Uvedená v eurách (€)

- **INDEX RELATÍVNE DOSIAHNUTEĽNÉHO VEKU (INDEX 1)** – pri výpočte spoločenskej hodnoty boli v našom prípade použité nasledovné indexy:

1,1 – ak ide o dlhoveké dreviny

1 – ak ide o strednoveké dreviny

0,9 – ak ide o krátkoveké dreviny

Relatívne dosiahnuteľný vek bol určený podľa prílohy č. 36 k vyhláške č. 170/2021 Z.z.,

- **INDEX NEGATÍVNEHO PÔSOBENIA (INDEX 2)** – podľa umiestnenia dreviny bol pri výpočte spoločenskej hodnoty použitý index:

0-0,4 – drevina je veľmi ťažko poškodená až odumretá

0,4 – ak je drevina poškodená alebo iným spôsobom znížená jej fyziologická hodnota v rozpätí nad 60% (ťažké poškodenie)

0,5 - je jednoznačne preukázaný nepriaznivý vplyv dreviny na statiku budov alebo iných objektov alebo drevín, ohrozenie prevádzkyschopnosti inžinierskych sietí, zatienenie nad hodnoty povolené normami alebo spôsobenie nadmernej vlhkosti budov alebo iných objektov

0,6 – ak je drevina poškodená alebo iným spôsobom znížená jej fyziologická hodnota v rozpätí 26-60% (stredné poškodenie)

0,8 – ak je drevina poškodená alebo iným spôsobom znížená jej fyziologická hodnota v rozpätí 11-25%, ak ide o drevinu z náletu alebo výmladkov alebo ak jej výskyt nie je v súlade s využívaním konkrétnej plochy územia.

- **INDEXOVANÁ SPOLOČENSKÁ HODNOTA (INDEX SPOL. HOD.)**

Indexovaná spoločenská hodnota drevín sa vypočíta tak, že spoločenská hodnota uvedená v prílohe č. 36 vynásobí súčinom prirážkových indexov uvedených v prílohe č. 38 k vyhláške č170/2021 Z.z.

INVÁZNE DREVINY

V zmysle § 47 ods. 4 zákona sa súhlas na výrub dreviny nevyžaduje podľa písm. g) na dreviny inváznych druhov a podľa vyhlášky č. 450/2019 Z.z. Vyhláška Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky, ktorou sa ustanovujú podmienky a spôsoby odstraňovania inváznych nepôvodných druhov, v prílohe č. 2b) k vyhláške sa tento druh nachádza v zozname inváznych druhov. Na výrub tejto dreviny preto nie je potrebné žiadať o súhlas na výrub, naopak všetky samičie jedince je vlastník pozemku odstrániť. Jedince samčieho pohlavia (nevytvárajúce plody) možno ponechať v zastavanom území obce, avšak na ich výrub nie je potrebný súhlas orgánu ochrany prírody a krajiny, len tým zaniká povinnosť vlastníkov pozemkov tieto jedince odstraňovať.

3. CHARAKTERISTIKA ÚZEMIA A HODNOTENÝCH DREVÍN

Ide o areál, v ktorom už dlhšiu dobu nefunguje žiadna prevádzka a o dreviny sa nikto dlhšiu dobu nestaral. V riešenom území rastú dreviny náletového charakteru, ktoré rokmi zhrubli do veľkosti stromu. Dreviny rastú na nevhodnom pôdnom podloží, na panelových sutinách. Niektoré dreviny sú vrastené do pletivového oplotenia areálu, alebo rastú v tesnej blízkosti budov, ktoré podľa vizuálnej kontroly nemajú dobrú statickú hodnotu a pravdepodobne budú musieť byť odstránené.
Pri všetkých drevinách zaznačených v tabuľke je vypísaný ich zdravotný stav, ktorý je zistený na základe vizuálnej, pozemnej kontroly na mieste.

4. VÝSLEDKY A ZÁVEREČNÉ ZHODNOTENIE

Predmetom dendrologického prieskumu je 40 kusov drevín , z toho sú niektoré viackmene.
V riešenom území rastú dreviny zväčša náletového charakteru. Ich zdravotný stav nie je úplne vyhovujúci, nakoľko sa o areál, a teda ani o dreviny, v minulosti riadne nestaralo.
Dreviny majú poškodenie kmeňa, plodnice na bázi kmeňa, neuzavreté dutiny a najmä suché hrubé konáre, ako aj nachádzajúce sa zlomy konárov v korune. Rovnako tiež niektoré z konárov sú vzrastené do pletivového oplotenia, rastú v tesnej blízkosti budov alebo na starých násypoch zeminy zmiešanej s drobným stavebným odpadom.
Výsledkom je, že dreviny nie sú v úplnom dobrom zdravotnom stave. Zo všetkých posúdených drevín sú v dobrom zdravotnom stave len dve dreviny, a to drevina druhom *Taxus baccata* a drevina druhom *Pinus sorbus*.

Na stromoch sa hodnotili primárne defekty súvisiace s prevádzkovou bezpečnosťou. Posudzovaným faktorom bola aj fyziologická reakcia dreviny na poškodenie, napr. hojenie rán, tvorba výmladkov, teda prejavy signalizujúce ďalšiu perspektívu dreviny.

FOTOGDOKUMENTÁCIA:

1. Pinus silvestris

2 Pyrus communis

3.Tilia cordata

4.Pinus silvestris

Taxus baccata

6.Pinus silvestris

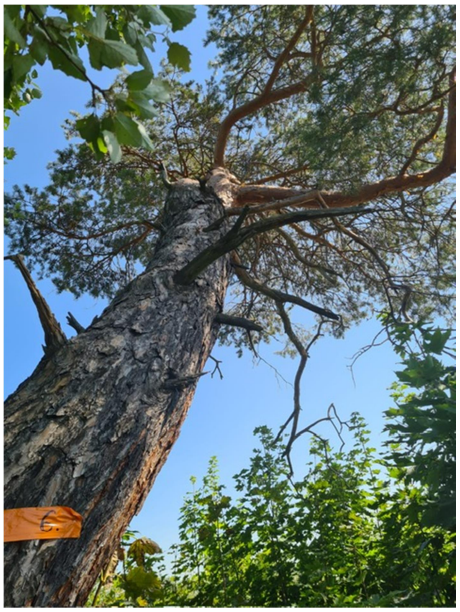

7.Populus alba

8. Acer campestre

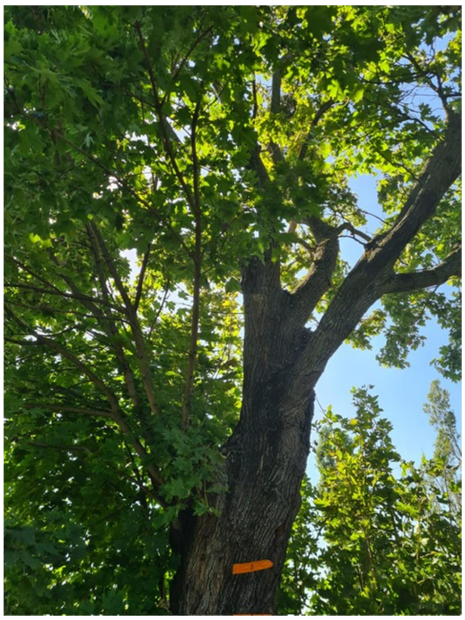

9.Acer campestre

10. Populus nigra

11. Populus nigra

12. Populus nigra

13. Populus nigra

14. Populus nigra

15. Populus nigra

16. Populus nigra

17. Tilia cordata

18. – 19. Populus nigra

20. – 21. – 22. Populus nigra

23. Populus nigra

24. Quercus robur

25. Tilia cordata

26. Tilia cordata

27. Pinus sorbus

28. Populus alba

29. – 30. Betula pendula

31. Populus alba

32. Ailanthus altissima

33. Populus alba

34. Populus alba

35. Populus tremula

36. Populus tremula

37. Populus tremula

38. Populus tremula

39. Robinia pseudoacacia

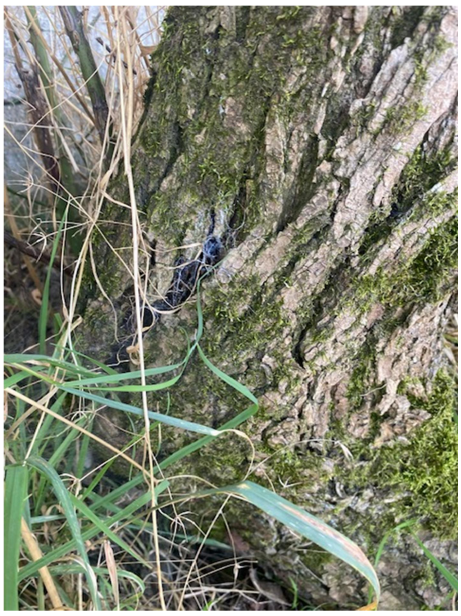

40. Robinia pseudoacacia

